

STORTINGET

Innst. 399 L

(2022–2023)

Innstilling til Stortinget
fra kommunal- og forvaltningskomiteen

Prop. 73 L (2022–2023)

Innstilling fra kommunal- og forvaltningskomiteen om Endringer i integreringsloven mv. (presiseringer)

Til Stortinget

Sammendrag

Proposisjonens hovedinnhold

Arbeids- og inkluderingsdepartementet legger i proposisjonen frem forslag til endringer i integreringsloven mv. (presiseringer). I integreringsloven foreslås det noen presiseringer på bakgrunn av spørsmål som har oppstått om forståelsen og praktiseringen av loven, og noen endringer på områder der loven ikke er godt tilpasset de faktiske forholdene. Departementet foreslår også å oppheve enkelte bestemmelser i midlertidig lov om tilpasninger i introduksjonsloven for å avhjelpe konsekvenser av utbrudd av covid-19 fordi bestemmelsene ikke lenger er aktuelle.

Lovforslaget ble sendt på høring 12. desember 2022, med høringsfrist 23. januar 2023. Høringsinstansenes syn fremkommer under omtalen av de enkelte forslagene i proposisjonen.

I proposisjonens kapittel 3 foreslår departementet noen presiseringer om målgruppen for introduksjonsprogrammet, herunder hvilke personer med begrenset oppholdstillatelse som har rett og plikt til å delta i programmet, og om unntak fra kravet om å være bosatt etter avtale for noen grupper.

I proposisjonens kapittel 4 foreslår departementet at fristen for gjennomføring av opplæring i norsk og samfunnskunnskap og prøver i samfunnskunnskap regnes fra den datoen deltageren har fått tilbud om oppstart av opplæringen, istedenfor fra tidspunktet retten ogplikten til å delta i opplæringen inntreffer. Det foreslås også å presisere at fristen for å gjennomføre opplæringen i samfunnskunnskap utvides med godkjente permisjoner.

I proposisjonens kapittel 5 foreslår departementet å presisere hvem som har ansvaret for opplæring i norsk og samfunnskunnskap når deltagerne går i opplæringsløp som kombinerer grunnskoleopplæring og videregående opplæring. Det foreslås at fylkeskommunen skal sørge for opplæringen i norsk og samfunnskunnskap dersom fylkeskommunen har hovedansvaret for opplæringstilbudet etter opplæringsloven. Dersom det ikke kan fastslås hvem som har hovedansvaret for opplæringstilbudet etter opplæringsloven, er utgangspunktet at fylkeskommunen skal sørge for opplæringen i norsk og samfunnskunnskap, med mindre kommunen og fylkeskommunen har avtalt noe annet.

I proposisjonens kapittel 6 foreslår departementet å tydeliggjøre at private aktører kan få utlevert personopplysninger gjennom tilgang til nasjonale personregistre etter integreringsloven § 43.

I proposisjonens kapittel 7 foreslår departementet presiseringer i begrepsbruk og forskriftshjemler og å rette noen feil. Det foreslås blant annet justeringer i definisjonen av asylsøker etter loven og i begrepsbruken i bestemmelsen om sluttmaal for introduksjonsprogrammet.

I proposisjonens kapittel 8 foreslår departementet å oppheve enkelte bestemmelser om utvidet introduksjonsprogram og norskopplæring i midlertidig lov om

tilpasninger i introduksjonsloven for å avhjelpe konsekvenser av utbrudd av covid-19.

I proposisjonens kapittel 9 gis en omtale av økonomiske og administrative konsekvenser.

Det vises til proposisjonen for nærmere omtale.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Rune Støstad, Siri Gåsemyr Staalesen, Terje Sørvik og lederen Lene Vågslid, fra Høyre, Mudassar Kapur, Anne Kristine Linnestad og Mari Holm Lønseth, fra Senterpartiet, Heidi Greni, Kathrine Kleveland og Kari Mette Prestrud, fra Fremskrittspartiet, Helge André Njåstad og Erlend Wiborg, fra Sosialistisk Venstreparti, Birgit Oline Kjerstad, og fra Rødt, Tobias Drevland Lund, viser til Prop. 73 L (2022–2023), der det foreslås noen presiseringer i integreringsloven på bakgrunn av spørsmål som har oppstått om forståelsen og praktiseringen av loven, og noen endringer på områder der loven ikke er godt tilpasset de faktiske forholdene. Regjeringen foreslår også å oppheve enkelte bestemmelser i midlertidig lov om tilpasninger i introduksjonsloven for å avhjelpe konsekvenser av utbrudd av covid-19 fordi bestemmelsene ikke lenger er aktuelle. Det er ikke kommet noen skriftlige høringsinnspill innen fristen.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Rødt, viser til at det fremmes forslag om noen presiseringer om målgruppen for introduksjonsprogrammet, herunder hvilke personer med begrenset oppholdstillatelse som har rett og plikt til å delta i programmet, og om unntak fra kravet om å være bosatt etter avtale for noen grupper. Regjeringen foreslår videre at fristen for gjennomføring av opplæring i norsk og samfunnskunnskap og prøver i samfunnskunnskap regnes fra den datoen deltageren har fått tilbud om oppstart av opplæringen, istedenfor fra tidspunktet retten og plikten til å delta i opplæringen inntreffer. Det foreslås også å presisere at fristen for å gjennomføre opplæringen i samfunnskunnskap utvides med godkjente permisjoner. Regjeringen foreslår å presisere hvem som har ansvaret for opplæring i norsk og samfunnskunnskap når deltagerne går i opplæringsløp som kombinerer grunnskoleopplæring og videregående opplæring. Det foreslås at fylkeskommunen skal sørge for opplæringen i norsk og samfunnskunnskap dersom fylkeskommunen har hovedansvaret for opplæringstilbudet etter opplæringsloven. Dersom det ikke kan fastslås hvem som har hovedansvaret for opp-

læringstilbudet etter opplæringsloven, er utgangspunktet at fylkeskommunen skal sørge for opplæringen i norsk og samfunnskunnskap, med mindre kommunen og fylkeskommunen har avtalt noe annet. Videre foreslår regjeringen å tydeliggjøre at private aktører kan få utlevert personopplysninger gjennom tilgang til nasjonale personregistre etter integreringsloven § 43. Regjeringen ønsker videre å rette noen feil i begrepsbruk og forskriftshjemler. I tillegg foreslår departementet å oppheve enkelte bestemmelser om utvidet introduksjonsprogram og norskopplæring i midlertidig lov om tilpasninger i introduksjonsloven for å avhjelpe konsekvenser av utbrudd av covid-19.

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet og Fremskrittspartiet, merker seg at det i proposisjonen i hovedsak fremmes forslag for å presisere uklarheter som følge av at loven har virket i relativt kort tid. Dette flertallet merker seg presiseringen knyttet til rett og plikt til introduksjonsprogram for medlem av barnefamilie i påvente av dokumentert identitet. Dette flertallet vil understreke at personer uten avklart identitet som en klar hovedregel ikke har rett og plikt til å delta i introduksjonsprogram, og at det er viktig at systemet legger til rette for at nyankomne skal samarbeide om å oppklare egen identitet.

Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av en samlet komité.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til proposisjonen og rår Stortinget til å gjøre følgende

vedtak til lov

om endringer i integreringsloven mv. (presiseringer)

I

I lov 6. november 2020 nr. 127 om integrering gjennom opplæring, utdanning og arbeid gjøres følgende endringer:

§ 2 bokstav a skal lyde:

a. asylsøker: en person som søker beskyttelse etter utlendingsloven *kapittel 4*

§ 4 tredje ledd skal lyde:

Fylkeskommunen skal sørge for tilbud om karriereveiledning etter § 11 og opplæring i norsk og *samfunnskunnskap etter § 30 andre ledd*.

§ 5 tredje ledd skal lyde:

Departementet kan gi forskrift om omfanget av og innholdet i opplæringen og om fritak fra plikten til å delta i opplæringen.

§ 8 andre ledd skal lyde:

Kravet om å være bosatt etter avtale gjelder ikke personer som har fått oppholdstillatelse som nevnt i § 9 første ledd bokstav f og g. *Kravet gjelder heller ikke for personer som får innvilget oppholdstillatelse som nevnt i § 9 første ledd bokstav a etter å ha hatt en oppholdstillatelse som nevnt i § 9 første ledd bokstav f.*

§ 9 første ledd bokstav d skal lyde:

d. begrenset oppholdstillatelse som medlem av barnefamilie i påvente av dokumentert identitet etter utlendingsloven § 38 femte ledd bokstav a eller b

§ 9 nytt andre ledd skal lyde:

Første ledd bokstav f omfatter også familiemedlemmer til personer som har fått permanent oppholdstillatelse på grunnlag av en oppholdstillatelse som nevnt i bokstav a til e.

Nåværende § 9 andre ledd blir nytt tredje ledd.

§ 13 andre ledd første punktum skal lyde:

Sluttmålet for deltagerer som har utdanning på videregående nivå eller høyere fra før, skal være at deltageren skal kvalifisere til høyere utdanning eller arbeid.

§ 13 tredje ledd første punktum skal lyde:

Sluttmålet for deltagerer under 25 år som ikke har utdanning på videregående nivå eller høyere fra før, skal som hovedregel være fullført videregående opplæring.

§ 13 nytt syvende ledd skal lyde:

Departementet kan gi forskrift om hva som regnes som utdanning på videregående nivå etter paragrafen her.

§ 17 tredje ledd skal lyde:

Departementet kan gi forskrift om fravær, fri og permisjoner fra introduksjonsprogrammet og om det skal medføre tillegg i programtiden. *Departementet kan også gi forskrift om rett til introduksjonsstønad ved fravær, fri og permisjoner.*

§ 29 tredje ledd skal lyde:

Departementet kan gi forskrift om fritak fra plikten til deltagelse i opplæring i norsk og samfunnskunnskap.

§ 30 første ledd første punktum skal lyde:

Kommunen skal treffe vedtak om og sørge for opplæring i norsk og samfunnskunnskap til personer som omfattes av § 26 første og tredje ledd, og som er folkeregistrert i kommunen.

§ 30 andre ledd skal lyde:

Fylkeskommunen skal sørge for opplæring i norsk og samfunnskunnskap til personer som omfattes av § 26 første ledd, og som går i videregående opplæring etter opplæringsloven på fulltid. *Fylkeskommunen skal sørge for opplæring i norsk og samfunnskunnskap til personer som mottar tilbud som kombinerer grunnskoleopplæring og videregående opplæring, dersom fylkeskommunen har hovedansvaret for tilbudet. Dersom ansvaret for tilbudet er delt mellom kommunen og fylkeskommunen på en slik måte at det ikke kan fastslås hvem som har hovedansvaret, skal fylkeskommunen sørge for opplæringen i norsk og samfunnskunnskap, med mindre kommunen og fylkeskommunen avtaler noe annet.*

§ 31 andre ledd skal lyde:

Departementet kan gi forskrift om veiledende minimumsnivåer i norsk for ulike grupper deltagere og om den enkeltes norskmål.

§ 32 første ledd skal lyde:

Retten og plikten til opplæring for en deltager med oppholdstillatelse som nevnt i § 27 gjelder til deltageren har nådd et minimumsnivå i norsk etter § 31, men likevel ikke lenger enn tre år fra den datoen deltageren har fått tilbud om oppstart av opplæringen, med tillegg av godkjent permisjon. En deltager som har utdanning på videregående nivå eller høyere fra før, har ikke rett eller plikt til opplæring i lenger enn 18 måneder fra den datoen deltageren har fått tilbud om oppstart av opplæringen, med tillegg av godkjent permisjon.

§ 32 nytt tredje ledd skal lyde:

Departementet kan gi forskrift om hva som regnes som utdanning på videregående nivå etter paragrafen her.

§ 33 første ledd tredje punktum skal lyde:

Opplæringen skal gjennomføres innen ett år fra den datoen deltageren har fått tilbud om oppstart av opplæringen, med tillegg av godkjent permisjon.

§ 37 andre ledd første punktum skal lyde:

Avsluttende prøve i samfunnskunnskap skal gjennomføres innen ett år fra den datoen deltageren har fått tilbud om oppstart av opplæringen, med tillegg av godkjent permisjon, jf. § 33 første ledd tredje punktum.

§ 37 femte ledd skal lyde:

Departementet kan gi forskrift om prøver i norsk og samfunnskunnskap og om reaksjoner ved overtredelse av bestemmelser om gjennomføringen av prøvene.

§ 43 første ledd andre punktum skal lyde:

Utlevering av personopplysninger til organer nevnt i § 41 første ledd, *jf. fjerde ledd*, kan skje gjennom *tilgang til slike personregistre*.

§ 44 første ledd bokstav b skal lyde:

b. *Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse*

§ 47 første ledd andre punktum oppheves.

I følgende bestemmelser skal «deltakeren» endres til «deltageren»:

§ 22 første og andre ledd og § 50 første ledd andre punktum.

I § 50 første ledd første punktum og tredje ledd skal «deltakere» endres til «deltagere».

II

I midlertidig lov 26. mai 2020 nr. 53 om tilpasninger i introduksjonsloven for å avhjelpe konsekvenser av utbrudd av covid-19 gjøres følgende endringer:

§ 2 første og andre ledd oppheves.

Nåværende § 2 tredje og fjerde ledd blir første og andre ledd.

§ 3 oppheves.

§ 4 skal lyde:

§ 4 *Kommunens og fylkeskommunens ansvar*

Kommunen sørger for *forsterket* introduksjonsprogram etter § 2 *første ledd*, og for å vurdere behovet for karriereveiledning etter § 2 *andre ledd*. Kommunens plikt til å registrere personopplysninger om tiltakene etter dette kapitlet, *jf. introduksjonsloven § 25 a annet ledd*, gjelder så langt slik registrering er teknisk mulig.

Fylkeskommunen sørger for karriereveiledning etter bestemmelsene i § 2 *andre ledd*.

Som enkeltvedtak etter dette kapitlet regnes avgjørelser *om forsterket* introduksjonsprogram etter § 2.

§ 11 tredje ledd skal lyde:

§ 2 gjelder for dem som fortsatt deltar i introduksjonsprogram når kapittel 1 trer i *kraft*. § 2 *første og andre ledd* gjelder også for dem som starter i program etter at kapittel 1 har trådt i *kraft*.

III

Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer.

Oslo, i kommunal- og forvaltningskomiteen, den 23. mai 2023

Lene Vågslid

leder

Siri Gåsemyr Staalesen

ordfører